

Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліbermanу

Тези доповідей

14 листопада 2019 року
м. Харків, Україна

Харків
2019

УДК 336.717

ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЗИЦІЇ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

Панченко Альона Сергіївна, магістрант 2 року навчання
факультету міжнародних економічних відносин
Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця,
e-mail: apanchenko12@gmail.com

Забезпечення досить високого рівня конкурентоспроможності кредитної організації та послуг – одна з найбільш актуальних проблем комерційних банків.

Одним з основних етапів в управлінні конкурентоспроможністю банківської послуги і банку є оцінка конкурентоспроможності, яка необхідна для вироблення правильних управлінських рішень і прийняття практичних дій з підвищення рівня конкурентоспроможності [1]. У зв'язку з цим необхідно мати об'єктивний метод її виміру.

Серед методів оцінки виділено метод аналізу ієрархій, що дозволяє переводити якісні значення показників у кількісні з метою отримання інтегрального коефіцієнта конкурентоспроможності банківських послуг [2].

Мета статті: провести оцінку конкурентних позицій реальних банківських послуг з розміщення грошових коштів методом аналізу ієрархій.

У цій роботі було проведено оцінку конкурентоспроможності банківських продуктів за допомогою побудови ієрархій критеріїв, методики, запропонованої та обґрунтованої математиком Томасом Сааті. Сутність його підходу полягає в аналізі ієрархій, що будуються щодо певного об'єкта через попарне порівняння відповідно до можливого вибору [3].

В узагальненому вигляді методику Т. Сааті можна представити у декілька етапів (рис. 1). До ієрархії ми віднесли фактори впливу за двома групами – це економічні та споживчі властивості

банківської послуги. Кожну групу факторів деталізовано та зазначено найбільш впливові фактори. За результатами розрахунку обирають найбільш конкурентоспроможний продукт.

Альтернативами вибору є банки АТ «ПриватБанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Мегабанк», АТ «Банк Грант». Позначимо їх Банк 1 (Б1), Банк 2 (Б2), Банк 3 (Б3) і Банк 4 (Б4).

Для здійснення оцінки рівня конкурентоспроможності важливим завданням є вибір альтернатив. Для вибору банків як альтернативних був проведений попередній аналіз, який дозволяє за допомогою лише експертного аналізу визначити банк, який пропонує найбільш конкурентоспроможний продукт. Для здійснення цього аналізу була використана 9-бальна шкала, запропонована Т. Сааті [3].

Далі було побудовано матрицю для попарної оцінки продуктів за критеріями 1-го порядку, а саме за економічним фактором і за споживчою властивістю банківської послуги.

Отримали, що найбільшу значущість при виборі банківської послуги з розміщення грошових засобів фізичними особами має група показників «економічні характеристики привабливості банківської послуги» (вектор пріоритетів 1,41 пунктів) (табл. 2).

В результаті заповнення матриць попарних порівнянь для другого та третього рівнів ієрархії визначили, що жодна матриця не має значення ВУ, яке б перевищувало 10 %, а отже, у матрицях збережено логічність суджень.

З отриманих значень результуючий вектор пріоритетів альтернатив щодо фокусу ієрархії має такий вигляд:

$$V_{\text{фокус}}^B = \begin{matrix} \text{Банк}_1 & \text{Банк}_2 & \text{Банк}_3 & \text{Банк}_4 \\ \{20,24 & 35,85 & 17,73 & 4,29\} \end{matrix}$$

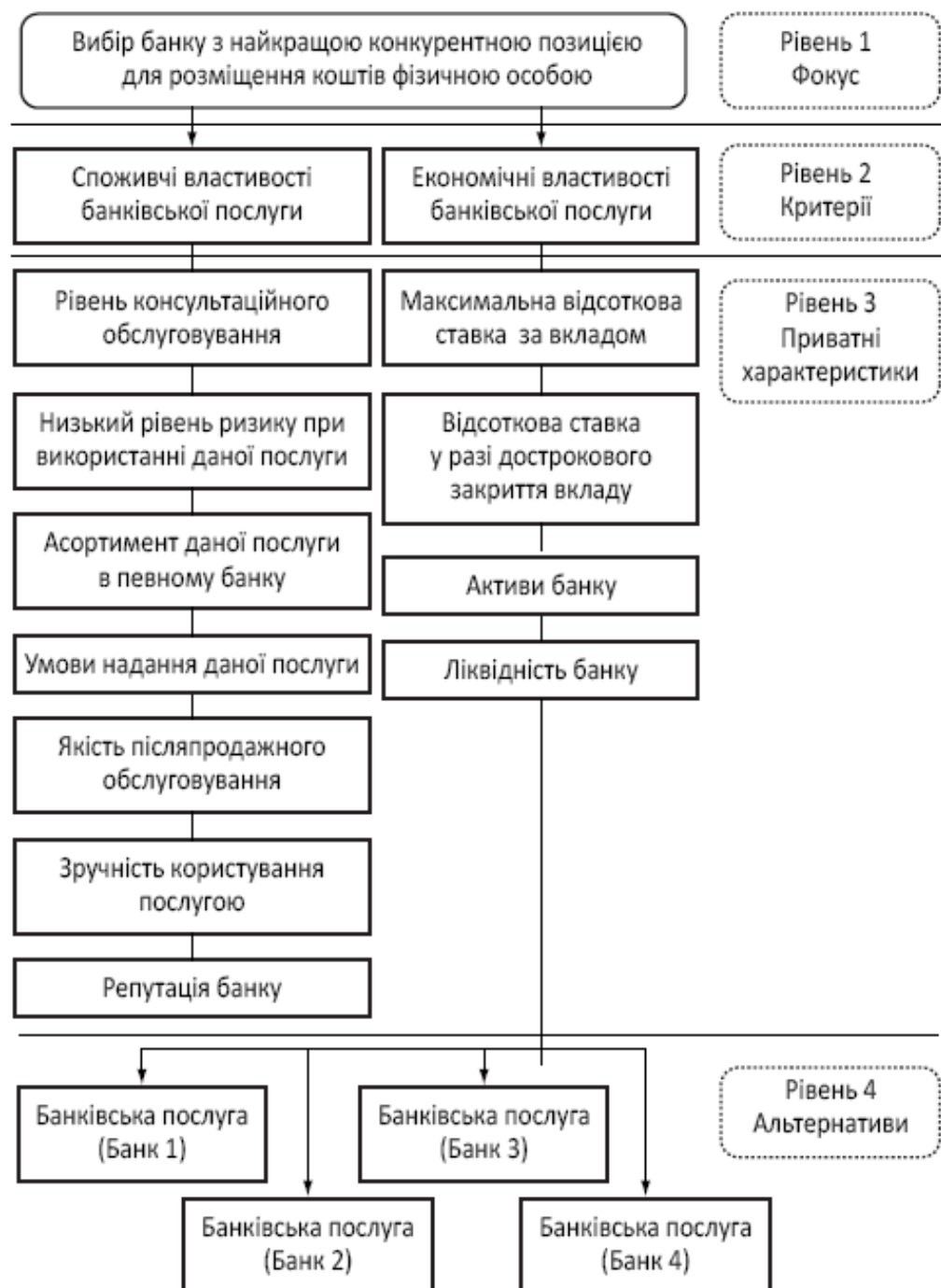

Рис. 1. Ієрархічне представлення завдання вибору банку з найкращою конкурентною позицією для розміщення коштів фізичною особою

Таблиця 2

Розрахунок вектора пріоритетів, відносини узгодженості для елементів матриці другого рівня ієрархії

Показники	Вектор пріоритетів (B_j)	Оцінка нормалізованого вектора (B'_j)
Споживчі властивості банківської послуги	0,71	0,33
Економічні характеристики привабливості банківської послуги	1,41	0,67
$L_{max} = 2,000000324$, $IU = 0,000000324$ $BУ < 10\%$		

Виходячи з розрахованого значення глобального пріоритету для кожної з альтернатив можна зробити висновок, що найбільш конкурентоспроможною банківською послугою за розміщення грошових коштів фізичними особами серед розглянутих комерційних банків є банківська послуга, що надається АТ «Приват-Банк» (35,85). Далі у порядку убывання йдуть: АТ «Райффайзен Банк Аваль» (20,24), ПАТ «Мегабанк» (17,73), АТ «Банк Грант» (4,29). З аналізу випливає, що для успішного просування банківської послуги на ринку банківських вкладів іншим розглянутим банкам-конкурентам необхідно взяти заходів щодо мінімізації найбільш значущих розривів у параметрах послуги-лідера.

Таким чином, цей метод може використовуватись з метою оцінки рівня конкурентоспроможності банківських продуктів, що дозволить врахувати максимальну кількість факторів, які і формують показник конкурентоспроможності банківських продуктів. Завершальним етапом управління конкурентоспроможністю банку є вирішення напрямків змін, які необхідно здійснити з метою підвищення рівня конкурентоспроможності банку [5].

Загальноприйнятим є підвищення конкурентоспроможності шляхом змін за напрямками: впровадження функціонуючої системи управління ризиками; використання сучасних банківських технологій, що забезпечують безпеку та надійність інформаційних систем; підвищення конкурентоспроможності банку на рин-

ку послуг; пошук ефективних шляхів роботи з клієнтами та підвищення якості обслуговування.

Слід зазначити, що вивчення та оцінка рівня конкурентоспроможності банківських послуг повинні вестися безупинно і систематично для своєчасного виявлення зниження рівня конкурентоспроможності з метою прийняття відповідних управлінських рішень.

Література

1. Галиць О. В. Визначення конкурентоспроможності банку та стратегії її підвищення. *Регіональна економіка*. 2007. № 2. С. 216–221.
2. Коломиец И. В. Модели оценки конкурентноспособности банка. *Управління розвитком*. 2012. № 19 (140). С. 52–54.
3. Саати Т. Л. Принятие решений. Метод анализа иерархий. М. : Радио и связь, 1993, 278 с.
4. Медведєв М. В. Сутність конкурентоспроможності банку. *Управління розвитком*. 2013. № 12. С. 38–39.
5. Момот О. М., Брітченко І. Г. Інтегровані банківські послуги та конкурентоспроможність банківської системи : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. 315 с.

